

Pantera

Coia Valls

Il·lustracions de Pep Boatella

Hi havia una vegada un gat negre amb els ulls
tan verds que, quan passejava pel bosc, deien
que era una ombra on s'havien obert dos forats
per contemplar-hi la verdor del verd.

ANA HATHERLY

*He dado el salto de mí al alba.
He dejado mi cuerpo junto a la luz
y he cantado la tristeza de lo que nace.*

ALEJANDRA PIZARNIK

Ara tota hora m'enquimera
i em llanço, des de mi,
a cels, abismes, rutes sense fi.

JOSEP PALAU I FABRE
Triomf d'alta follia

Primera part

A LES TEULADES DE LA CIUTAT DE PEDRA

1

Murs blancs, pou cec

Que el camí surti a trobar-te, que el vent sempre sigui darrere teu. I que la pluja caigui suau sobre els teus camps. I fins que ens tornem a veure, que Déu et sostingui a la cassoleta de les seves mans.

BENEDICCIÓ CELTA

L'Enma deixa que aquell grapat de terra se li escoli entre els dits i tanca els ulls. El soroll que fa quan xoca contra els fèretres és imperceptible, però a ella se li eriça la pell i també el borboll de l'ànima. Es queda quieta encara uns segons, i el món s'atura amb ella.

El contacte d'una mà a l'espatlla li provoca un calfred i el retorn inevitable a la realitat. Sense aixecar la vista de terra, comprèn que ha de fer un pas enrere i deixar que els funcionaris del cementiri continuïn fent la seva feina. Algú diu unes paraules però ella no les sent. Retronen les parets del seu buit i l'envaeix el vertigen.

La tieta l'abraça entre sanglots. L'Enma s'aguantava la respiració. Només té ganes de cridar que la deixin en pau. Són els seus pares els que reposen al fons del panteó. Qui té dret a plorar si no és ella? Però no pot vessar ni una sola llàgrima.

El seu aïllament és tan intens que no s'adona dels grups de gent que han arribat de molts punts del país, fins i tot n'han vingut alguns de fora. A poc a poc envolten el panteó que pertany a la família del pare.

Els carrers que concentren els nínxols són estrets i, amb el pas del temps, han anat encerclant cada cop més l'antic mausoleu que el pare de l'Enma va comprar fa pocs mesos. Era, pel que va dir aleshores, la seva manera de situar-se a Salamanca, de fer entendre a tothom que l'havia triada com la ciutat dels seus somnis, el lloc on volia viure i, també, descansar per sempre.

Incapaç d'avançar, els amics i familiars dels seus pares es reparteixen pels petits jardins, busquen l'aixopluc incert dels xiprers o es deixen caure en els pocs bancs de ferro i fusta que hi ha. L'Enma no s'havia fixat gaire en el mausoleu quan la van portar a veure'l, només recorda aquella sensació incòmoda de pensar en la gent desconeguda que l'havia ocupat abans.

Ara els pertany. La família Ambrose n'ha pres possessió abans d'hora. Per un moment és conscient de la multitud, un d'aquells instants tan seus, de lucidesa extrema, de percepció total. Cap doctor ha sigut capaç de trobar-hi una explicació convincent que tranquil·litza la família. De tota manera, la seva atenció dura ben poc. L'Enma es torna a submergir en un únic pensament.

Com és que encara hi és? Per què el destí ha volgut que no viatges amb els pares? No ha pogut ni fer-los una abraçada, dir-los una última vegada que se'ls estimava. Un comiat estúpid per telèfon maleint haver de recuperar l'examen d'antropologia simbòlica. Això va ser l'últim que es van dir.

Si hagués estudiat quan tocava! Si no ho hagués deixat per l'últim moment com l'hi repetia sempre el pare!

No hi ha res a fer. Està immersa en un malson que va més enllà de les seves forces. El seu cos, capaç de coses que alguns ni tan sols sospiten, es marfon entre l'allau de records que l'assalten.

Cercant una sortida, mira cap al nord. Allà hi ha els seus companys de la universitat. Formen una massa compacta entre els àlbers del vell cementiri. S'abracen, ploren, es consolen mútuament. Rere les ulleres fosques endevina cares conegudes de professors i amics.

No troba el Sergio. Tampoc s'esforça a buscar-lo, encara no sap el paper que tindrà a la seva vida. Fins ara només ha sigut un company de classe; més atent als seus desigs, això és veritat, pendent sempre de passar-li els apunts quan ella té una de les seves crisis. De vegades, massa pendent.

El Sergio s'ha quedat molt a prop dels altres, just darrere d'un vell xiprer, com si volgués negar el que passa. Avui no duu els cabells recollits amb la cinta habitual, així que li tapen una part de la cara; tampoc porta la bandolera creuada al pit. El dolor que sent per la seva amiga li puja per la gola. Amb les mans a les butxaques dels texans, prem fort els punys.

Recorda la sensació que el persegueix a tot arreu. Per a ell la ciutat no és la mateixa quan la seva companya d'estudis es queda tancada a casa.

Ho fa sovint i no sap per què. A vegades les excuses de l'Enma li semblen falses, malalties que la seva aparença radiant només pot desmentir.

Després de la cerimònia, els enterramorts han dipositat els fèretres a la sala interior del panteó. S'hi estaran un temps, fins que algú de la família, potser ella, decideixi guardar-los en un dels nínxols que van quedar lliures amb la compra.

De sobte, bufa un vent fred, un vent que no s'espera quan s'és a tocar de l'estiu. L'aroma de gessamí perfuma el vespre, com li agradava a la mare. Mira les petites flors que es balancegen en corones blanques i sent una pena infinita. Les ombres es debiliten a mesura que el dia es mor.

L'Enma sap que la nit no és un bon auguri. Quan el sol es pon, té una lluita contradictòria amb la seva naturalesa canviant.

Les veus cada cop s'alcen més entre un silenci que sembla obligat. El Sergio s'aparta del grup, recorre els carrers del

cementiri. Llegeix alguns noms anònims, epitafis repetits, àngels de marbre amb les ales parcialment cobertes d'heura. S'apuja el coll de la caçadora de pell que es va comprar fa unes setmanes en una botiga de segona mà i fuig cap a un racó de la memòria que li alleugi el malestar. Es veu assegut a la plaça Major com moltes tardes, envoltat de companys, desitjant que aparegui l'Enma.

Ben aviat la nit s'haurà apoderat de la ciutat i retallarà el perfil de la vella catedral de Salamanca, lluny, vestida de llums de festa. El cementiri quedarà gairebé a les fosques, perquè als morts no els cal veure més enllà de la penombra. Tots els que han assistit a l'enterrament, ja a casa seva, explicaran històries dels pares de l'Enma.

I ella on deu ser?, es pregunta el Sergio mentre refà el camí i s'adona que la noia ja se n'ha anat. Està espantat, tot i que intenta convèncer-se que tot tornarà a ser com sempre, encara que calgui sortir del cercle viciós on s'ha ficat. El Sergio, l'amic lleial, l'encobridor d'absències, travessa la porta del cementiri i camina. Sap que caminarà durant unes quantes hores.

2

Sota l'influx de la lluna

És molt més important el que tu penses de tu mateix, que el que els altres pensin de tu.

LUCI ANNEU SÈNECA

-Enma.

-Digues, tieta.

-Ens tenies amoïnats! Per què no agafes el telèfon, filla? El teu oncle i jo estàvem a punt de trucar a un taxi i venir. No entenc per què no has volgut passar la nit amb nosaltres...

-Tieta, ja n'hem parlat, d'això. A més...

-A més, res. No estàs en condicions de viure sola. Encara ets molt jove. Qui et cuidarà?

-Em sé cuidar tota sola.

-Enma, saps prou bé que demà sens falta hem de tornar a Sòria, nosaltres. El teu oncle...

-Ja ho sé, té una reunió molt important. Us en podeu anar tranquils, estaré bé.

-Però, nena, que no te n'adones, que les coses no són així? Per l'amor de Déu, pensa una mica en els altres! Què dirà la gent?

-Tant me fot, què dirà la gent!

–Fes el favor de parlar bé! Si ta mare et sentís...

–Si la mare em sentís, aquesta conversa no tindria ni cap ni peus. I ara, si us plau, em pots deixar tranquil·la? Estic cansada i vull dormir.

–Molt bé, entesos. Cuida't molt i no facis cap bestiesa. Et trucaré abans de sortir. L'oncle t'envia petons.

–Bona nit.

–Espera, no pengis! Sé que tot això és molt dur per a tu. Però l'últim que has de fer és precipitar-te a prendre decisions. Ja en parlarem quan estiguis més tranquil·la. Ja saps que a la teva cosina li agradaria molt compartir habitació amb tu.

–Ho sé. Però...

–Ja t'he dit que ara no has de decidir res. D'acord? Promet-me que hi pensaràs.

–Ho faré, tieta. Bona nit, va.

L'Enma penja amb un gest de cansament. Serra les dents i treu aire pel nas, com si així pogués alliberar part de la ràbia que li ha provocat la conversa.

Després es descalça i s'estira de panxa enlaire al sofà. Mira al seu voltant sense bellugar gens el cap. Sap que no serà capaç de recórrer la distància que la separa de l'habitació dels pares, encara no. Agafa el coixí que la mare se solia posar al clatell, l'abraça i n'ensuma aquella aroma familiar. Balbujeja el seu nom i abaixa la guàrdia.

Sense defenses, deixa que una llàgrima li llisqui galta avall, tot i saber que no podrà aturar el plor. Es cargola i intenta ocupar tan poc espai com pot. A poc a poc el silenci es va fent més dens. L'Enma sent la necessitat de trencar l'atmosfera que l'ofega. S'aparta els llargs cabells negre atzabeja de la cara i travessa la sala d'estar.

Es belluga a les fosques. Sense testimonis no li cal fingir res. El gran mirall de damunt del moble reflecteix el verd incandescent dels seus ulls, desafiant el rostre. Una el·lipse, amb prou feines insinuada, n'ocupa el centre; com una obertura abismal als seus iris. S'atura per recordar la sensació d'esbalaïment del

primer cop que s'hi va veure. El joc infantil davant de la seva imatge, el parpelleig inquiet simulant un parell de lluernes sobre troncs imaginaris. Però l'Enma no era capaç de desactivar la seva llum quan se sentia amenaçada.

Enyora aquella ingenuïtat de quan era una nena, quan un conte a la falda de la mare posava fi a les seves pors. Fa temps que s'enfronta en solitari a la superfície llisa i brillant dels miralls, i la seva actitud és desafiant.

L'objectiu és al capdamunt de la casa. Corre àgil cap a l'escala i els peus amb prou feines toquen el terra de marbre. Puja els esglaons que condueixen a la gran terrassa del pis de dalt en pocs segons.

Damunt del cap, com a únic sostre, un firmament que acull la font d'energia que l'alimenta. D'un salt se situa dalt de la barana. Alça la cara cercant la lluna, avui amb més ànsia que mai. No és el seu lloc preferit, tot i ser el més proper, però fins i tot ella es pot sentir cansada de travessar terrats fins a arribar al destí més preuat. I tan sols vol tenir aquella sensació que persegueix des que era ben jove...

Foscor i assossec.

Se sent un gat que miola, a baix, a la plaça del Liceu, i aviat se li sumen uns quants més; l'Enma la considera la seva orquestra particular. La nit l'acull com només ho poden fer els territoris amics. Es desempereseix en l'abisme, molt atenta als sorolls sense fi que transporta el silenci aparent.

I es lliura a l'influx de la seva atracció.